AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA

A Bíróság **ítélete**
a C-698/23. P. sz. ügyben | európai adatvédelmi biztos kontra Parlament és Tanács

165/26. sz. sajtóközlemény

Luxembourg, 2026. november 17.

Személyes adatok Europol általi kezelése: a Bíróság megerősíti, hogy az európai adatvédelmi biztos által az Europol-rendelet módosítása ellen benyújtott kereset elfogadhatatlan

Az e rendeletnek az európai adatvédelmi biztos által megsemmisíteni kért átmeneti rendelkezései nem módosítják sem feladatait, sem hatásköreit, éppen ezért nem érintik közvetlenül a jogi helyzetét

Az európai adatvédelmi biztos, miután megállapította, hogy a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége (Europol) anélkül tárolt személyes adatokat, hogy azokat az uniós jognak megfelelően kategorizálta volna, határozatot fogadott el, amelyben felszólította az Europolt, hogy meghatározott határidőn belül végezze el ezt a kategorizálást, máskülönben törölje az érintett adatokat. Néhány hónappal később az uniós jogalkotó olyan átmeneti rendelkezéseket fogadott el, amelyek bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik az Europol birtokában lévő adatok további kezelését.

Az európai adatvédelmi biztos, mivel úgy ítélte meg, hogy e rendelkezések sértik felügyeleti hatóságként fennálló függetlenségét, és megfosztják határozatát annak joghatásaitól, az Európai Unió Törvényszéke előtt az említett rendelkezések megsemmisítését kérte. A Törvényszék azonban a keresetét mint elfogadhatatlant elutasította.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság megerősíti a kereset elfogadhatatlanságát: az uniós intézményekkel ellentétben az európai adatvédelmi biztosnak igazolnia kell kereshetőségi jogát. Különösen azt kell bizonyítania, hogy a vitatott rendelkezések őt közvetlenül és személyében érintik. Márpedig a Bíróság megállapítja, hogy e rendelkezések semmilyen hatást nem gyakorolnak az európai adatvédelmi biztosra ruházott feladatok jellegére és terjedelmére, mivel nem módosították jogait, kötelezettségeit vagy hatásköreit. Nem módosították továbbá az európai adatvédelmi biztos függetlenségére vonatkozó garanciákat, és nem semmisítették meg az Europollal szemben hozott határozatát sem. A vitatott rendelkezések tehát nem érintik közvetlenül az európai adatvédelmi biztos jogi helyzetét. A Törvényszék tehát helyesen állapította meg, hogy az európai adatvédelmi biztos keresete elfogadhatatlan.

2022. január 3-án egy vizsgálatot követően az uniós intézmények és szervek adatvédelmi szabályoknak való megfeleléséért felelős európai adatvédelmi biztos határozatot fogadott el a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynökségével (Europol) szemben.

Ez a határozat az Europol által a tevékenysége során kapott személyes adatok tárolására vonatkozott. Ugyanis, bár a tevékenységeit akkoriban szabályozó rendelet[1] felhatalmazta az Europolt ilyen adatok gyűjtésére és elemzésére, tiszteletben kellett tartania bizonyos szabályokat, különösen az érintett személyek és az e személyekre vonatkozó személyes adatok kategorizálását illetően.

Az európai adatvédelmi biztos azonban megállapította, hogy az Europol folyamatosan tárolja a személyadat-készleteket anélkül, hogy meghatározta volna, hogy az érintett személyek az e rendeletben előírt kategóriákba tartoznak-e. Az európai adatvédelmi biztos szerint ez a gyakorlat ellentétes az adattakarékosságra és a korlátozott tárolhatóságra vonatkozó szabályokkal. Ezért arra kötelezte az Europolt, hogy az újonnan kapott adatok esetében hat hónapon belül, a már birtokában lévő adatok esetében pedig tizenkét hónapon belül végezze el ezt a kategorizálást. Ezen határidőkön túl az

Europolnak törölnie kellett az adatokat.

2022. június 8-án az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa módosította az Europolra alkalmazandó rendeletet.[2] Többek között olyan átmeneti rendelkezéseket[3] vezettek be, amelyek lehetővé teszik az Europol számára, hogy bizonyos feltételek mellett a már megkapott adatokat továbbra is kezelje a folyamatban lévő bűnügyi nyomozások keretében.

Az európai adatvédelmi biztos, mivel úgy ítélte meg, hogy ezek az átmeneti rendelkezések az általa kifogásolt adattárolási gyakorlatok visszaható hatályú jogszerűvé tételét és a 2022. januári határozatának *de facto* megsemmisítését eredményezik, az Európai Unió Törvényszékéhez fordult annak érdekében, hogy azok megsemmisítését kérje. Álláspontja szerint az uniós jogalkotó beavatkozása sértette a felügyeleti hatóságként fennálló függetlenségét.

2023. szeptember 6-i végzésével[4] a Törvényszék e keresetet mint elfogadhatatlant elutasította. Úgy ítélte meg, hogy az európai adatvédelmi biztos nem rendelkezik kereshetőségi joggal a vitatott átmeneti rendelkezések tekintetében.

Az európai adatvédelmi biztos ezt követően fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz, amelyben e végzés hatályon kívül helyezését és a szóban forgó rendelkezések megsemmisítését kérte.

Ítéletében **a Bíróság e fellebbezést mint megalapozatlant elutasítja**, megerősítve az európai adatvédelmi biztos által a Törvényszékhez benyújtott kereset elfogadhatatlanságát.

A Bíróság emlékeztet arra, hogy bár az európai adatvédelmi biztos független felügyeleti hatóság, **nem minősül a Szerződések értelmében vett uniós intézménynek**.[5] Különösen a Parlamenttel, a Tanáccsal vagy az Európai Bizottsággal ellentétben a Szerződések nem biztosítják az európai adatvédelmi biztos számára azt a jogot, hogy valamely uniós jogi aktus megsemmisítése iránti keresetet nyújtson be anélkül, hogy bizonyítania kellene kereshetőségi jogát.

Az európai adatvédelmi biztos ilyen keresetindítási joga az intézményi egyensúly elvéből[6] sem következik, amely az uniós intézmények közötti hatáskörmegosztási rendszer tiszteletben tartásának biztosítására irányul. Ez az elv ugyanis nem vonatkozik az Unió intézményeitől eltérő szervekre és hivatalokra.

Az európai adatvédelmi biztos azonban **jogi személy**nek minősül. Ennélfogva kérheti valamely uniós jogi aktus megsemmisítését a jogi személyek által benyújtott megsemmisítés iránti keresetek tekintetében a Szerződésekben előírt feltételek mellett.[7] Ehhez különösen azt kell bizonyítania, hogy a vitatott jogi aktus őt közvetlenül és személyében érinti. A közvetlen érintettségre vonatkozó feltétel többek között azt feltételezi, hogy e jogi aktus közvetlen hatást gyakorol a jogi helyzetére.

Márpedig a Bíróság megállapítja, hogy a vitatott átmeneti rendelkezések az Europol birtokában lévő adatok kezelésére alkalmazandó szabályokat módosították. Ugyanakkor semmilyen hatást nem gyakoroltak az európai adatvédelmi biztosra ruházott feladatok jellegére és terjedelmére, mivel nem módosították az európai adatvédelmi biztos jogait, kötelezettségeit vagy hatásköreit. Az említett rendelkezések nem módosították sem az európai adatvédelmi biztos függetlenségére vonatkozó garanciákat, sem pedig a 2022. január 3-i határozatát. Egyébiránt a Bíróság megállapítja, hogy a vitatott átmeneti rendelkezések elfogadásához vezető eljárás nem tárt fel olyan tényezőket, amelyek érinthetnék az európai adatvédelmi biztos hatásköreinek független gyakorlását.

E körülmények között a Bíróság megerősíti a Törvényszék azon értékelését, amely szerint a vitatott átmeneti rendelkezések nem érintik közvetlenül az európai adatvédelmi biztos jogi helyzetét. **A Törvényszék tehát nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a keresetét elfogadhatatlannak nyilvánította**.

EMLÉKEZTETŐ: A Törvényszék ítéletével vagy végzésével szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni, kizárólag jogkérdésekben. A fellebbezésnek főszabály szerint nincs halasztó hatálya. Ha a fellebbezés elfogadható és megalapozott, a Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék határozatát. Ha a per állása megengedi, a Bíróság a jogvitát maga is érdemben eldöntheti. Ellenkező esetben a Bíróság az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, amely kötve van a fellebbezési eljárás során a Bíróság által hozott határozathoz.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot. A tényállás és a jogi háttér ismertetése az ügyben releváns időszakra vonatkozik, és az ügy iratain alapul.

A kihirdetés napján az ítélet teljes szövege és adott esetben az összefoglalása megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ✆ (+352) 4303 3047.

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők itt: „Curia Web TV", valamint „European Broadcasting Service" ✆ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

[1] A Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynökségéről (Europol) szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/794 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

[2] Az (EU) 2016/794 rendeletnek az Europol magánfelekkel folytatott együttműködése, a személyes adatoknak az Europol által a bűnügyi nyomozások támogatása érdekében végzett kezelése, valamint az Europol kutatásban és innovációban betöltött szerepe tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. június 8-i (EU) 2022/991 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

[3] A 2016/794 rendeletnek a 2022/991 rendelettel módosított 74a. és 74b. cikke.

[4] Az európai adatvédelmi biztos kontra Parlament és Tanács ügy, T-578/22 (lásd még a 134/23. sz. sajtóközleményt)

[5] Az EUSZ 13. cikk (1) bekezdése. A Bíróság azt is kiemeli, hogy a Lisszaboni Szerződés elfogadásakor a tagállamok szándékosan döntöttek úgy, hogy nem veszik fel az Unió valamennyi szervét vagy hivatalát – például az európai adatvédelmi biztost – azok közé a jogalanyok közé, akik a kereshetőségi joguk bizonyítása nélkül az uniós jogi aktusok megsemmisítését kérhetik.

[6] A Bíróság által a 1990. május 22-i Parlament kontra Tanács ítéletben (C-70/88) értelmezettek szerint.

[7] Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében.